

◆ નીચેના પ્રશ્નનો આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 1 ગુણ)

[9]

- સ્થિર મૂડી ખાતા પદ્ધતિમાં મૂડી પર વ્યાજ ક્યાં ખાતે નોંધાય ?
(A) ઉપાડ ખાતે (B) ચાલુ ખાતે (C) મૂડી ખાતે (D) વેપાર ખાતે
- ભાગીદારના ચાલુ ખાતાની ઉધાર બાકીનું વ્યાજ પેઢી માટે શું ગણાય ?
(A) નુકશાન (B) આવક (C) દેવું (D) ખર્ચ
- ભાગીદારો વચ્ચે કરારનામું થયેલ ન હોય ત્યારે ભાગીદારો વચ્ચે નફો-નુકશાન હોય ત્યારે ભાગીદારો વચ્ચે નફો-નુકશાન ક્યાં પ્રમાણમાં વહેંચાય ?
(A) અસમાન પ્રમાણમાં (B) સરખા પ્રમાણમાં (C) ઉપાડના પ્રમાણમાં (D) મૂડીના પ્રમાણમાં
- જો ભાગીદારી કરારપત્રમાં ઉલ્લેખ ન હોય તો સક્રિય ભાગીદારને નફા પર કેટલા ટકા કમિશન મળે ?
(A) કમીશન ન મળે (B) 10% (C) 6% (D) 5%
- કઈ પદ્ધતિમાં મૂડીની રકમ બદલાતી હોવાથી મૂડીનું વ્યાજ દર વર્ષે બદલાતું રહે છે ?
(A) આપેલ પૈકી એક પણ નહિ (B) ચાલુ ખાતાની પદ્ધતિ (C) સ્થિર મૂડી ખાતાની પદ્ધતિ (D) અસ્થિર મૂડી ખાતાની પદ્ધતિ
- હંગામી (અસ્થિર)મૂડી પ્રથામાં ઉપાડ પર વ્યાજ ક્યાં દર્શાવશે ?
(A) ચાલુ ખાતે ઉધાર બાજુ (B) ચાલુ ખાતે જમા બાજુ (C) મૂડી ખાતે ઉધાર બાજુ (D) મૂડી ખાતે જમા બાજુ
- હંગામી મૂડી પ્રથામાં ભાગીદારના ભાગની ખોટ ક્યાં ખાતે કઈ બાજુ નોંધાય ?
(A) ચાલુ ખાતે ઉધાર બજુ (B) ચાલુ ખાતે જમા બાજુ (C) મૂડી ખાતે ઉધાર બજુ (D) મૂડી ખાતે જમા બાજુ
- હંગામી મૂડી પ્રથામાં ભાગીદારના ભાગનો નફો ક્યા ખાતે કઈ બાજુ નોંધાય છે ?
(A) ચાલુ ખાતે જમા (B) ચાલુ ખાતે ઉધાર (C) મૂડી ખાતે જમા (D) મૂડી ખાતે ઉધાર
- ભાગીદારી પેઢીમાં ભાગીદારોના મૂડી ખાતાં રાખવા માટે કેટલી પદ્ધતિઓ જોવા મળે છે ?
(A) ચાર (B) ત્રણ (C) બે (D) એક

◆ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ગણતરી કરી જવાબ લખો. (પ્રત્યેકનો 4 ગુણ)

[21]

- મહેતાને પંડ્યા કરતાં ચાર ગણો અને બાજપાઈને મહેતાના હિસ્સાનો અડધો ભાગ મળે છે. વર્ષના અંતે પેઢીનો નફો ₹87,500 થયો હોય, તો દરેક ભાગીદારને મળતી નફાની રકમ શોધો.
- શીલા, સુરભી અને સીમા 5:7:9 ના પ્રમાણમાં વહેંચી લેતા ભાગીદારો છે. મેનેજર સંકેતનું તેનું કમિશન બાદ કર્યા પછી વધતા નફા પર 10% કમિશન આપવાનું છે. સુરભિને ₹7000 નફો મળે છે. મેનેજર સંકેતના કમિશનની ગણતરી કરો. આ ઉપરાંત મેનેજરના કમિશન પહેલાના નફાની ગણતરી કરો.
- અમૃતા અને દિવ્ય એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓની મૂડીનું પ્રમાણ 3:2 છે, અમૃતાને તેનું કમિશન બાદ કર્યા પછીના ચોખ્ખા નફા પર 8% કમિશન આપવાનું છે. જો વર્ષના અંતે પેઢીનો નફો ₹96,876 હોય, તો અમૃતાને કુલ કેટલી રકમ મળશે?
- એક ભાગીદાર પેઢીમાંથી દર મહિનાને અંતે એકસરખી રકમનો ઉપાડ કરે છે. વર્ષના નાતે કુલ વાર્ષિક ઉપાડ ₹ 12,000 કરેલ છે. જો ઉપાડ પર વાર્ષિક 12% લેખે વ્યાજ વસુલ કરવાનું હોય, તો વર્ષના અંતમાં ઉપાડ પર વ્યાજ ગણો.
- વિસ્મય, અભિજિત અને કુનાલ 3:2:4 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકશાન વહેંચી લેતા ભાગીદારો છે. મેનેજરને તેનું કમિશન આપ્યા બાદ વધતા નફાના 10% કમિશન આપવાનું છે. અભિજિતના ભાગે ₹30,000 નફો આવે છે. મેનેજરના કમીશનની ગણતરી કરો.
- શીલા, સુરભી અને સંકેતની ભાગીદારી પેઢીનો ₹1,35,000 નફો 3:2:3 ના પ્રમાણમાં વહેંચવાને બદલે ભૂલથી 2:1:3 ના પ્રમાણમાં વહેંચ્યો છે. આ ભૂલ સુધારવા મૂડી ખાતે કઈ અસર આપવી પડે ?
- લતા, ગીતા અને પ્રવિણા એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદાર છે. નફાની વહેંચણી કર્યા પછી માલુમ પડ્યું કે ઉપાડ પર વ્યાજ અનુક્રમે ₹2,700, ₹1,200 અને ₹1,500 ગણવાનું રહી ગયું છે. ભૂલ-સુધારણા નોંધ લખો.

◆ નીચેના પ્રશ્નનો આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 1 ગુણ)

[3]

- જીવનનિર્વાહ ખર્ચના સૂચક આંકની રચનામાં કયા ભાવ ધ્યાનમાં લેવાય છે?
(A) સૂચક આંક (B) સરેરાશ ભાવ (C) જથ્થાબંધ ભાવ (D) બજાર ભાવ
- એક વસ્તુનો ભાવ આધારવર્ષની સરખામણીમાં ચાલુ વર્ષમાં 4.5 ગણો વધે છે, તો ભાવ સૂચક આંક કેટલો થાય?
(A) 350 (B) 550 (C) 450 (D) 45
- કોઈ નિશ્ચિત આવક ધરાવતા લોકોના સમૂહના આધારવર્ષના સંદર્ભમાં ચાલુ વર્ષનો આવકનો સૂચક આંક 250 હોય, તો ચાલુ વર્ષની નાણાં ગણાય?
(A) 0.25 (B) 0.40 (C) 4.00 (D) 2.50

◆ નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

[2]

- એક વસ્તુનો ભાવ ₹ 570 હતો જે ચાલુ વર્ષે ₹1140 થાય, તો સૂચક આંક મેળવો અને ભાવમાં કેટલા ટકા વધારો કે ઘટાડો થયો તે જણાવો.
- એક વસ્તુ માટે જથ્થાનો કોઈ એક વર્ષનો સૂચક આંક 130 હોય, તો તેનું અર્થઘટન કરો.

◆ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)

[4]

- વર્ષ 2017માં દાળના ભાવ આધારવર્ષના ભાવથી $2\frac{1}{2}$ ગણા વધ્યા છે, તો વર્ષમાં 2017 માં દાળના ભાવનો સૂચક આંક શોધો.
- જુલાઈ, 2017 દરમિયાન એક કામદારનું વાસ્તવિક વેતન ₹ 2780 હતું. જો આ માસ માટેનો કામદાર વર્ગનો જીવનનિર્વાહ ખર્ચનો સૂચક આંક 260 હોય, તે કામદારનું જુલાઈ, 2017 નું વેતન કેટલું હશે?

◆ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)

[9]

- ચાર વસ્તુઓના ઉત્પાદન વર્ષ 2015ની સરખામણીએ વર્ષ 2017માં અનુક્રમે 0.7, $1\frac{1}{4}$, 0.95 અને $1\frac{1}{2}$ ગણા થયા છે. કુલ ઉત્પાદનના સંદર્ભમાં આ ચારેય વસ્તુઓના ઉત્પાદન અનુક્રમે 33%, 25%, 19% અને 21% છે, તો ઉત્પાદનનો સૂચક આંક મેળવો.
- નીચે આપેલ પરંપરિત સૂચક આંકોને અચલ આધારના સૂચક આંકોમાં ફેરવો.

વર્ષ	2012	2013	2014	2015	2016	2017
સૂચક આંક	92	96.5	100	98.7	102	105.7

◆ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)

[15]

- નીચે જણાવેલ માહિતી પરથી લાસ્પેયર, પાશે અને ફિશરનો સૂચક આંક શોધો અને તેનું અર્થઘટન કરો.

વસ્તુ	આધાર વર્ષ (2012)		ચાલુ વર્ષ (2016)	
	એકમદીઠ ભાવ ₹	કુલ ખર્ચ ₹	એકમદીઠ ભાવ ₹	કુલ ખર્ચ ₹
A	40	440	80	960
B	100	700	80	1200
C	30	390	90	900
D	130	1950	200	3600

- નીચેની માહિતી પરથી વર્ષ 2014ને આધારવર્ષ લઈ વર્ષ 2017 માટે લાસ્પેયર, પાશે અને ફિશરના સૂચકઆંક ગણો.

વસ્તુ	એકમ	વર્ષ 2014		વર્ષ 2017	
		જથ્થો	ભાવ ₹	જથ્થો	ભાવ ₹
A	કિગ્રા	8 કિગ્રા	38	12 કિગ્રા	40
B	કિગ્રા	1200	80	900 ગ્રામ	110
C	20 લિટર	22 લિટર	80	30 લિટર	200
D	લિટર	3 લિટર	3	2 લિટર	5
E	બોટલ	1 બોટલ	60	1 બોટલ	95

12. નીચેની માહિતીને આધારે વર્ષ 2014 ને આધારવર્ષ તરીકે લઈ વર્ષ 2015 માટે લાસ્પેયર અને પાશેના સૂચક આંક મેળવો. ઉપરાંત ફિશરનો સૂચક આંક મેળવો અને તેનું અર્થઘટન કરો.

વસ્તુ	આધારવર્ષ 2014		ચાલુ વર્ષ 2015	
	એકમદીઠ ભાવ રૂ	કુલ ખર્ચ રૂ	એકમદીઠ ભાવ રૂ	કુલ ખર્ચ રૂ
ઘઉં	16	224	18	270
ચોખાં	35	140	40	200
તુવેર દાળ	100	200	120	360
તેલ	108	432	120	600

Section- A

◆ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

[5]

1. અન્ય વ્યક્તિઓ પાસેથી કામ લેવાની કળા
A) સંચાલન B) વ્યવસાય C) ધંધો D) રોજગાર
2. વ્યવસાયમાં શેની જરૂર પડે છે?
A) તાલીમ B) અનુભવ C) તાલીમ અને અનુભવ D) કોઈ પણ નહિ.
3. તળ સપાટીને બીજા ક્યાં નામે ઓળખાય છે?
A) સર્વોચ્ચ B) અધિકારી C) તળ કાર્યકારી D) નિયમો
4. સંચાલનમાં કોણ કેન્દ્ર સ્થાને છે?
A) જમીન B) મૂડી C) શ્રમ D) માનવી
5. ધંધાકીય એકમમાં ધ્યેયસિદ્ધિમાટે શું અનિવાર્ય છે?
A) નફો B) ખોટ C) સંચાલન D) વિકાસ

Section-B

◆ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

[5]

6. C.E.O. નું પૂરું નામ આપો.
7. મધ્ય સપાટીએ કોનો સમાવેશ થાય છે?
8. વ્યવસાયી વ્યક્તિઓના ઉદાહરણ આપો.
9. કળા એટલે શું?
10. દોરવાની સંચાલનની કઈ સપાટીએ થતું કાર્ય છે?

Section-C

◆ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ)

[6]

11. સંચાલનની સપાટીઓની આકૃતિ દોરો.
12. POSDCORB નું સૂત્ર આપો.
13. નાણાકીય સંચાલનના કયો જણાવો.

Section-D

◆ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ)

[9]

14. સંચાલનનું મહત્વ સમજાવો.
15. સંચાલન એક વ્યવસાય છે. સમજાવો.
16. બજાર સંચાલનના કયો સમજાવો.

Section-E

◆ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિસ્તાર પૂર્વક જવાબ લખો. (પ્રત્યેકનો 5 ગુણ)

[5]

17. ઉચ્ચ, મધ્ય અને તળસપાટીનો તફાવત લખો. અથવા
17. માનવ સંસાધન સંચાલનના લક્ષણો જણાવો.

[A] નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો.

[5]

- 1) આકૃતિ ક્યાં પ્રકારના વિતરણ માટે દોરવામાં આવે છે?
(A) સતત (B) અસતત (C) વિષમ (D) આદર્શ
- 2) આલેખ ક્યાં પ્રકારના વિતરણ માટે દોરવામાં આવે છે?
(A) સતત (B) અસતત (C) વિસ્તાર (D) આદર્શ
- 3) સ્તંભ આકૃતિ કઈ રીતે દર્શાવાય છે?
(A) માત્ર ઉભા સ્તંભ દ્વારા (B) માત્ર આડા સ્તંભ દ્વારા (C) ઉભા કે આડા સ્તંભ દ્વારા (D) અન્ય
- 4) સ્તંભની જે-તે વિભાગ-સમય માટેનું ચલનું મુલ્ય દર્શાવે છે.
(A) પહોળાઈ (B) ઊંચાઈ (C) લંબાઈ (D) ઊંચાઈ / લંબાઈ
- 5) સ્તંભ આકૃતિના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર પડે છે?
(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5

[B] નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

[5]

- 6) આકૃતિ એટલે શું?
- 7) સ્તંભ આકૃતિ એટલે શું?
- 8) વૃત્તાંશ આકૃતિ એટલે શું?
- 9) ડેટા CD એટલે શું?
- 10) એક્સલ શીટ શું છે?

[C] નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

[6]

- 11) આલેખ એટલે શું? અને તે શા માટે દોરવામાં આવે છે?
- 12) આલેખના પ્રકારો જણાવો.
- 13) અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસમાં ઈન્ટરનેટ ટેકનોલોજીના ભયસ્થાનો જણાવો.

[D] નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો.

[9]

- 14) આકૃતિ અને આલેખ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- 15) અર્થશાસ્ત્ર અંગેની બાબતો વ્યક્ત કરવા માટે આકૃતિ કે આલેખનું મહત્વ જણાવો.
- 16) સ્તંભ આકૃતિ દોરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

[E] નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક ઉત્તર આપો.

[5]

- 17) આકૃતિના પ્રકારો સવિસ્તાર સમજાવો.

અથવા

અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસમાં ટેકનોલોજી ઉપયોગ અંગે સમજૂતી આપો.

◆ Write whether the following sentences are True or False. [03]

1. The customer is very technical.
2. The Himalaya's Queen is bathed in love-light.
3. GRUDGE.EXE is the negative factor for LOVE.

◆ Find out the nearest meaning. [02]

4. inclination : desire, designation, devil, distributed
5. acknowledged : eligible, well-known, eliminate, qualified

◆ Read the extract and answer the questions. [04]

- Customer Service Rep : The first step is to open your HEART . Have you located your HEART ma'am?
Customer : Yes I have, but there are several programs running right now. Is it okay to install while they are running ?

Customer Service Rep : What programs are running ma'am ?

Customer : Let me see...I have PASTHURT. EXE, LOWESTEEM. EXE, GRUDGE.EXE and RESENTMENT.COM running right now.

6. What is the first step for the installation of love?

7. Which programs are running in the customer's heart?

- Customer Service Rep: No problem. LOVE will automatically erase PASTHURT.EXE from your current operating system. It may remain in the permanent memory, but it will no longer disrupt other programmes. LOVE will eventually overwrite LOWESTEEM.EXE with a module of its own called HIGHESTEEM.EXE. However, you have to completely turn off GRUDGE.EXE and RESENTMENT.COM. Those programmes prevent LOVE from being properly installed. Can you turn those off, ma'am?

8. What precautions should be taken while overwriting?

9. Which programmes prevent LOVE from being installed?

◆ Read the stanza and answer the questions. [04]

While the love-light glows
On th' Eternal Snows
Upon the summits hoary
And the Himalaya's Queen,

Calm and serene,
Returns the heaven's greeting-
In robes of white,

10. Which adjectives are used for Kangchenjunga?

11. Which cloths does Kangchenjunga wear?

And the morning dew
And mellow hues
Paint her cheeks with fairy fingers,

While o'er the rills
And the sun-kissed hills,
The love light gently lingers,

12. Which natural elements in this stanza do the job of painting?

13. Find out the pair of rhyming words colours with the fairy fingers.

◆ Write any one short note focusing on the questions.

[03]

14. Conditions for lovemaking

- (1) What is the mental damage that cannot be forgotten?
- (2) What emotions stop you from falling in love?
- (3) How to be gentle and kind during lovemaking?
- (4) When do you want to feel love for someone?
- (5) How will your heart change after love?
- (6) What should you do to make love to others?

OR

14. Good Effects of Love

- (1) What will be the immediate result of love?
- (2) What feelings will people have after love?
- (3) What changes does love make on the face of a loving person?
- (4) What will one in love become person do?
- (5) What are the benefits of loving a compatible person?
- (6) Name three signs of love.

◆ Fill in the blanks with the appropriate words given in the brackets.

[03]

(matchless, reality, fillip, successful)

15. The Monalisa is one of the most _____ paintings of Leonardo Vinci's _____ imagination. He had the power to make his dreams become _____.

◆ Write a paragraph in about 120 words using the points given in the brackets.

[06]

16. Positive aspects of your personality :

[Points: Cooperative and helping nature - performance in education-confident - honest - leadership - self dependent - courageous - positive attitude - sharp observation - performance in sports - extracurricular activity – skills]

17. Rohan is going to speak on the subject 'Love is more powerful than Grudge and Hatred' in a school competition. Write a speech on the same subject on his behalf focusing on the following points.

[05]

[Points: A positive feeling – brings inner joy – hatred invites negative aspects – bitterness, ego etc. – effects of negative feeling on body – share love, get love in return – get peace of mind.]

◆ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો.

[4]

- દેશની તમામ પ્રકારની બેન્કને સૂચનાઓ આપવાનું અને નિયંત્રણ રાખવાનું કાર્ય કઈ સંસ્થા કરે છે?
(A) રાજ્ય સરકાર (B) રિઝર્વ બેન્ક (C) નગરપાલિકા (D) કેન્દ્ર સરકાર
- બેંકમાં લોકર સુવિધા મેળવવા અંગે લખતા પત્રને કેવા પ્રકારનો પત્ર કહે છે?
(A) વિનંતી પત્ર (B) ફરિયાદ પત્ર (C) આદેશ પત્ર (D) પ્રશંસા પત્ર
- બેન્ક સાથેના પત્રવ્યવહારમાં જ્યારે પણ નાણાની કોઈ રકમનો ઉલ્લેખ થતો હોય ત્યારે તે કેવી રીતે લખવી જોઈએ?
(A) આંકડામાં (B) શબ્દોમાં (C) આંકડા અને શબ્દોમાં (D) રોમન આંકડામાં
- બેન્ક સાથેના પત્રવ્યવહાર માં નીચેની કઈ બાબતો ઉલ્લેખ થતો હોય ત્યારે પત્ર ની ગોપનીયતા જળવાય તે જરૂરી છે?
(A) સમયપાલન (B) નાણાકીય (C) નામ સરનામાં (D) ખાતા નંબર

◆ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

[1]

- કઈ આધુનિક સેવાઓના કારણે બેન્કની સેવાઓ વધુ ઝડપી અને ગ્રાહકલક્ષી બની છે?

◆ નીચે આપેલી માહિતીને આધારે પત્રો લખો.

[20]

- તમારી પેઢીને નામે બેંકમાં ચાલતું ખાતું બંધ કરવા માટેનો પત્ર દેના બેંક, ભરૂચને લખો.
- બેંકમાં ડિમેટ ખાતું ખોલાવવા અંગેની કાર્યવાહીની માહિતી મેળવતો પત્ર રમાણીકભાઈ શાહ, દહેગામ વતી લખો.
- તમે પંજાબ નેશનલ બેંક, સુરતમાં ખાતું ધરાવો છો. તે બેન્કનાં કોઈ કર્મચારી દ્વારા આપની સાથે અસમ્ય વર્તન થયેલું છે. આ અંગેની ફરિયાદ કરતો પત્ર બેંક મેનેજર ને લખો.
- બેન્કમાં લોકરની સુવિધા મેળવવા અંગે દેનાબેન્કને પત્ર લખો.